

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 8C/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523201272
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8523201272.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudcom Mgr. Vladimírom Gurkom v právnej veci žalobcu: 365.bank, a. s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, pr. zast.: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186 proti žalovanému: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C. D. v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že darovacia zmluva, ktorou bol prevedený spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území C. D., obec: Stará Ľubovňa, okres: Stará Ľubovňa, zapísaných na liste vlastníctva č. XX, evidovanom Okresným úradom Stará Ľubovňa, katastrálny odbor, a to na pozemkoch registra „C“ č. 568/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 120 m², č. 568/2, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 135 m² a č. 569, záhrada o výmere 350 m² a na rodinnom dome súp. číslo 222 postavenom na parcele registra „C“ č. 568/2 z E. F. nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, C. D., ako darcu, na žalovaného A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C. D., ako obdarovaného, ktorej vklad vlastníckeho práva bol do katastra nehnuteľností povolený Okresným úradom Stará Ľubovňa, katastrálny odbor v konaní vedenom pod V-482/2023, je voči žalobcovi n e ú č i n n á.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenu súdu elektronicky dňa 7.11.2023 domáhal voči žalovanému určenia, že darovacia zmluva, ktorou boli prevedené nehnuteľnosti v k.ú. C. D. zapísané na liste vlastníctva (LV) č. XX, a to parcely KN C č. 568/1, 568/2 a 569, ako aj rodinný dom súp. č. 222 postavený na parcele KN C 568/2 z E. F. na žalovaného, je voči žalobcovi neúčinná.

2. Žalobu vo veci samej odôvodnil tým, že dňa 16.4.2018 uzavrel žalobca, ako veriteľ, s E. F., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C. D., ako dlžníkom, zmluvu o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1858404857. Na základe tejto zmluvy poskytol žalobca dlžníkovi účelový úver určený na refinancovanie vo výške 5 300 eur. Dlžník sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s príslušenstvom v pravidelných mesačných splátkach vo výške 85,30 eur. Termín konečnej splatnosti úveru dojednali zmluvné strany na 10.4.2026. Keďže dlžník opakovane porušil svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 15.2.2022 a požiadal dlžníka o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Dlžník úver žalobcovi nevrátil ani po doručení upomienok, po predčasnom zosplatnení úveru a ani po obdržaní predžalobnej výzvy od advokáta žalobcu. Žalobca bol preto nútený uplatniť svoju splatnú peňažnú pohľadávku na upomínacom súde žalobou zo dňa 16.12.2022. Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom zo dňa 4.1.2023 sp. zn. 9Up/4/2023 žalobe v celom rozsahu vyhovel a uložil dlžníkovi povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu

4.179,60 EUR s prísl. Dlužník si dňa 9.1.2023 tento platobný rozkaz prevzal. Po márnom uplynutí lehoty na podanie odporu nadobudol identifikovaný platobný rozkaz dňa 28.1.2023 právoplatnosť a vykonateľnosť. Dlužník nespĺnil záväzok ani na základe autoritatívneho rozhodnutia súdu. Z tohto dôvodu žalobca pristúpil k exekučnému vymáhaniu judikovanej pohľadávky. Poverená súdna exekútorka JUDr. Mária Hlaváčová vydala dňa 22.2.2023 pod sp. zn. 55EX 180/23 upovedomenie o začatí exekúcie. Spolu s upovedomením o začatí exekúcie doručila súdna exekútorka žalobcovi aj oznámenie, že dlžník je spoluvlastníkom nehnuteľného majetku. Žalobca pri príprave návrhu na zriadenie exekučného záložného práva zistil, že dlžník medzičasom previedol svoj spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2 na tretiu osobu (žalovaného), čím došlo k ukráteniu žalobcu v postavení veriteľa a sťaženiu (resp. až zmareniu) vymoženia jeho pohľadávky. Dlužník takto konal zjavne motivovaný hroziacim postihom svojho majetku v exekučnom konaní. Názor o účelovosti tohto prevodu žalobca odvodil z toho, že k prevodu spoluvlastníckeho podielu došlo až po doručení upovedomenia o začatí exekúcie. Okrem toho si dlžník musel byť vedomý svojho záväzku voči žalobcovi aj z platobného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica, ktorý si prevzal. Podľa žalobcu možno tiež dôvodne predpokladať, že ukracujúci úmysel dlžníka obdarovaný (žalovaný) poznal, a to jednak s poukazom na to, že z adres ich trvalého bydliska sa javí, že žijú spolu v jednom rodinnom dome (ktorý bol predmetom sporného prevodu), teda za týchto okolností je vylúčené, aby žalovaný nepoznal celkovú nepriaznivú situáciu žalobcu a jeho úmysel ukrátiť veriteľa a nemožno vylúčiť ani to, že dlžník a žalovaný majú postavenie blízkych osôb, kde sa úmysel ukrátiť žalobcu a vedomosť žalovaného o tejto skutočnosti ex lege prezumuje. Ďalej vyslovil domnienku, že darovacia zmluva je iba formálnym právnym úkonom, ktorej cieľom je špekulatívna zmena právneho stavu, ktorá by znemožnila žalobcovi legitímne uspokojiť jeho splatnú peňažnú pohľadávku. Uvedenému nasvedčuje aj blízka časová nadväznosť uzatvorenia darovacej zmluvy (22.3.2023) a oboznámenia sa dlžníka s upovedomením o začatí exekúcie (28.2.2023). Absurdne vyznieva aj dojednanie v čl. 3.1 darovacej zmluvy, v zmysle ktorého je hodnota daru (spoluvlastníckeho podielu dlžníka) 74.000 eur. Darovacou zmluvou sa teda dlžník bezodplatne vzdal majetku, ktorý sedemnásťnásobne prevyšuje pohľadávku žalobcu.

3. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k žalobe darovaciu zmluvu evidovanú pod č. V 482/2023, listy vlastníctva č. XX v k.ú. C. D. z 02/2023 a z 11/2013, oznámenie Exekútorského úradu JUDr. Mária Hlaváčovej zo dňa 22.2.2023, výzvu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 15.2.2022, zmluvu o spotrebiteľskom úvere lepšiasplátka č. 1858404857 zo dňa 16.4.2018 s prílohami, dohodu o zrážkach zo mzdy z 16.4.2018, spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu z 16.4.2018, 2 doručienky od E. F., ePotvrdenku, doklad o zaplatení správneho/súdneho poplatku, platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9Up/4/2023 zo dňa 4.1.2023 s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti a upovedomenie o začatí exekúcie Exekútorským úradom JUDr. Márie Hlaváčovej sp. zn. 55Ex 180/23 zo dňa 22.2.2023 s dokladom o doručení E. F.. Zároveň navrhol vypočítať žalovaného aj E. F..

4. Spolu so žalobou navrhol žalobca nariadiť aj neodkladné opatrenie, ktorým sa domáhal, aby súd uložil žalovanému nenakladať s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy spôsobom vymedzeným v petite tohto návrhu, teda previesť vlastnícke právo, zriadiť záložné právo a zaťažiť nehnuteľnosti inými právami tretích osôb. Súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel uznesením č.k. 8C/7/2023-47 zo dňa 28.11.2023.

5. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril v lehote určenej súdom, ale až po vytýčení pojednávania. Vo svojom vyjadrení považoval žalobu za nedôvodnú. Potvrdil, že s E. F. uzavrel dňa 21.3.2023 darovaciu zmluvu, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Stará Ľubovňa pod č. V – 482/2023 zo dňa 11.4.2023. Poprel tvrdenie žalobcu, že mal vedomosť o prebiehajúcom exekučnom konaní na exekútorskom úrade JUDr. Márie Hlaváčovej a žalobca takúto vedomosť ani nepreukázal. V čase uzavretia právneho úkonu žalovaný nahliadol na list vlastníctva, na ktorom nebolo zriadené žiadne exekučné záložné právo (aj keď vzhľadom na dátum vydania poverenia a dátum povolenia vkladu tam už aj mohlo byť). Úmysel dlžníka, ako ani úmysel žalovaného ukrátiť žalobcu v postavení veriteľa, nie je daný. Darca (dlžník) sa so žalovaným vzájomne dohodli, že keďže nevie platiť úver, ktorý ku dňu uzavretia právneho úkonu bol približne v sume 105 000 eur, daruje podiel o veľkosti 1 žalovanému, ktorý bude zaňho plniť záložnému veriteľovi. Záložný veriteľ VÚB, a.s. bol o tomto právnom úkone upovedomený. Žalovaný teda nemal vedomosť o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa, pričom žalovaný nemal vedomosť o tom, že dlžník má iné záväzky, napríklad voči žalobcovi. Ďalej poukázal na to, že zabezpečená pohľadávka veriteľa VÚB, a.s. ďaleko prevyšuje hodnotu majetku, ktorý nadobudol darovaním žalovaný. Darovaním v prospech žalovaného teda nemohlo dôjsť k ukráteniu uspokojenia

pohľadávky žalobcu. Takisto nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že žalovaný je blízkou osobou dlžníka podľa § 116 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), keďže žalovaný je bratrancom dlžníka, avšak ich vzťah nemožno označiť ako veľmi blízky a podriaďiť ho pod § 116 OZ. Dlžník E. F. býva na adrese Sládkovičova 14, Stará Ľubovňa. Dlžník má teda len formálne adresu trvalého bydliska na tej istej adrese ako žalovaný, ale dlhodobo sa tam nezdržiava. Žalovaný nepoznal finančnú situáciu dlžníka a nebol povinný si túto preverovať v prípade, ak mu žalovaný hodlal darovať podiel na nehnuteľnosti. Podľa jeho vedomosti dlžník v tom čase pracoval spoločnosti Panasonic Starej Ľubovni a snažil sa zabezpečiť stále finančné prostredie pre svoju družku a ich dieťa. U žalovaného dlžník nevzbudil žiadne pochybnosti, ktoré by ho viedli ku skúmaniu finančnej situácie dlžníka. Vzhľadom na uvedené navrhol žalobu zamietnuť.

6. Na preukázanie svojich tvrdení predložil darovaciu zmluvu zo dňa 21.3.2023, LV č. XX v k.ú. C. D. zo dňa 30.1.2024, doklad o stave hypotéky k 6.2.2024 a nájomnú zmluvu z 1.12.2022. Zároveň navrhol vyžiadať celú dokumentáciu k LV č. XX v k.ú. C. D. na preukázanie kvitancie veriteľa a výpočtu E. F..

7. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného poukázal na to, že úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa je subjektívnym psychickým stavom, preto jeho existenciu nemôže vyvracať iný subjekt na základe vlastného vnímania. Dokazovanie v tejto súvislosti možno smerovať výlučne k zisteniu objektívnych skutočností, za ktorých bol prevod realizovaný. V tomto smere citoval z odbornej literatúry. V danej veci ukracujúcemu úmyslu dlžníka nasvedčuje skutočnosť, že mal nepochybne vedomosť o svojom splatnom a judikovanom dlhu voči žalobcovi. Navyše v čase realizácie odporovaného prevodu vedel, že pohľadávka je vymáhaná aj exekučne. Aj k tomuto poukázal na odbornú literatúru a rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (NS ČR). Tieto okolnosti prípadu nasvedčujú tomu, že dlžník pri darovaní svojho jediného bonitného majetku konal minimálne v nepriamom úmysle ukrátiť žalobcu ako jedného zo svojich veriteľov. Zrejme nechcel exekučným postihom jeho podielu k nehnuteľnosti ohroziť splácanie úveru vo VÚB, a.s. Cieľom darovania tak bolo uchovanie tejto majetkovej hodnoty mimo dosahu žalobcu. Žalobca sa nestotožnil ani s obranou žalovaného, že žalobca nepreukázal ukracujúci úmysel dlžníka, pretože práve za tým účelom žalobca opísal skutkové okolnosti tohto prípadu a navrhol výsluch žalovaného aj dlžníka. K vedomosti žalovaného o ukracujúcom úmysle ďalej uviedol, že absurdne vyznieva aj tvrdenie žalovaného, že nemal vedomosť o finančnej situácii dlžníka v čase prevodu spoluvlastníckeho podielu, keď na zdôraznenie legitimacy dôvodov vedúcich k darovaniu poukázal žalovaný na to, že dlžník nevie splácať úver, tak prevedie svoj podiel na žalovaného. Z tohto tvrdenia žalovaného teda vyplýva, že žalovaný vedel o nepriaznivej finančnej situácii dlžníka. Zákon pritom ani nevyžaduje, aby osoba, ktorá mala z odporovaného právneho úkonu prospech, o ukracujúcom úmysle vedela. Stačí, pokiaľ o ňom na základe konkrétnych okolností musela vedieť. K vzájomnému vzťahu žalovaného a dlžníka uviedol, že z objektívnych skutočností sa zatiaľ javí, že ich vzťah bol dôverný a blízky. Sám žalovaný uvádza, že dlžníka pokladá za dôveryhodnú osobu. Na záver sa vyjadril aj k ukráteniu žalobcu. Podstatou ukrátenia veriteľa je sťaženie vymoženía jeho pohľadávky. Pre prijatie záveru, že došlo k ukráteniu, je potrebné porovnať situáciu veriteľa pred a po odporovanom právnom úkone. Ak sa zistí, že postavenie veriteľa po takomto úkone je menej priaznivé, došlo k ukráteniu. V danom prípade dlžník nedisponuje iným majetkom, z ktorého by mohol žalobca uspokojiť svoju pohľadávku. Ak by nebol previedol svoj podiel, mohol exekútor na ňom zriadiť exekučné záložné právo v prospech žalobcu, čím by žalobca získal poradie rozhodujúce pre uspokojenie jeho pohľadávky v prípade, pokiaľ by pri výkone záložného práva prednostným záložným veriteľom zostal prebytok. Hodnota spoluvlastníckeho podielu, ku ktorému by bolo zriadené exekučné záložné právo, je irelevantná.

8. Ako dôkaz navrhol dožiadať súdnu exekútoriku JUDr. Máriu Hlaváčovú o poskytnutie správy o aktuálnom stave exekúcie vedenej pod sp. zn. 55EX 180/23.

9. Súd zabezpečil doklady od katastrálneho odboru Okresného úradu Stará Ľubovňa, ako aj správu o stave exekúcie, ako to navrhli právni zástupcovia strán sporu, ktoré zaslal právnym zástupcom strán sporu a s ich obsahom ich oboznámil aj na prvom pojednávaní.

10. Na vytýčených pojednávaniach právni zástupcovia strán sporu trvali na svojich vyjadreniach. Právny zástupca žalobcu navrhol na konci prvého pojednávania zabezpečiť výpis exekúcií u svedka E. F. a právny zástupca žalovaného navrhol výpočet oboch starých rodičov žalovaného.

11. Žalovaný pri svojom výsluchu na v poradí prvom pojednávaní vypovedal k okolnostiam darovacej zmluvy uzavretej medzi ním a dlžníkom E. F., ako aj medzi jeho starými rodičmi na jednej strane a ním a E. F. ako obdarovanými na strane druhej. Pokiaľ ide o darovaciu zmluvu medzi ním a E. F., túto zmluvu uzavreli, lebo si to tak želali jeho starí rodičia (t.j. G. F., nar. XX.X.XXXX a B. F., nar. X.X.XXXX) a ktorí sa tak rozhodli asi niekedy v lete alebo na jeseň v roku 2022. Dôvod mal byť ten, že je ich najmladší vnuk. On E. F. nežiadal o darovanie jeho podielu, bolo to želanie starých rodičov, ktorí prišli za E. F., keď odišiel do podnájmu a prestal bývať s nimi v rodinnom dome. S E. F. sa pred uzavretím darovacej zmluvy nestretol. Zmluvu išiel podpisovať so starými rodičmi a predtým si zmluvu prečítal. Úvery nemá, ale pomáha splácať úver rodičom. Na otázku, či pomáha splácať úver rodičom alebo starým rodičom uviedol, že rodičom. E. F. odišiel do podnájmu asi v roku 2021 a zmluvu podpisovali v roku 2022. V spornom dome žalovaný býva a býval tam aj E. F., kým neodišiel do podnájmu. Bývali v dome, odkedy sa tam nasťahovali, teda cca 10-14 rokov. V dome okrem nich (t.j. žalovaného a E. F.) bývali ešte starí rodičia, rodičia žalovaného, sestřenica a bratranec a rodičia E. F.. Na ten dom je úver, na ktorý prispieval v čase, keď vlastnil len jednu polovicu, sumou cca 50-60 eur, teraz prispieva cca 80-100 eur, privyrába si hraním v kapele. Neriešil žiadne problémy E. F., ani finančné, ani nič nevedel ohľadne jeho problémov. Keď bývali spolu, rozprávali sa, ale netrúfali spolu čas, nechodili na pivo a pod. Úver na dom brali jeho rodičia, ručí sa domom a splátka je niečo cez 400 eur. E. F. mu pred podpisom darovacej zmluvy nehovoril nič o jeho dlhoch, ani mu nepovedal dôvod, prečo mu chce darovať svoj podiel. Na to, prečo má podpísať darovaciu zmluvu, sa pýtal starých rodičov, resp. sa ich pýtal, čo idú podpisovať. Na dôvody darovania ani u jednej z darovacích zmlúv sa nepýtal. Nestaral sa o to, koľko na úver prispieva E. F.. Splátky úveru splácal on, jeho rodičia a E. F.. Keby bol dom postihnutý napr. exekúciou, pociťoval by to ako ujmu, ale to sa nestane. Na otázku na vysvetlenie rozporu medzi jeho vyjadrením k žalobe (že vedel o tom, že E. F. nedokáže splácať úver) a jeho tvrdenia pri výsluchu uviedol, že sa do jeho života (t.j. do života E. F.) nestaral a nevedel o ničom.

12. Svedok E. F. pri svojom výsluchu na v poradí prvom pojednávaní uviedol, že platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9Up/4/2023 mu mohol byť doručený niekedy koncom februára až začiatkom marca 2023. O exekúcii na základe tohto platobného rozkazu sa dozvedel asi niekedy v marci 2023. Dôvodom darovania jeho podielu na spoločných nehnuteľnostiach bolo to, že sa odsťahoval do podnájmu a starí rodičia žiadali, aby jeho polovica išla na žalovaného. Keď začali zmluvu vybavovať, tak ešte nevedel o exekúcii. Zmluvu vybavovali starí rodičia a oni prišli až vtedy, keď boli hotové všetky papiere na podpis. Bolo to niekedy asi vo februári 2022. O exekúcii nemohol upovedomiť ani starých rodičov, ani advokáta, lebo ešte o nej nevedel. V čase podpisu darovacej zmluvy vedel o svojich dlhoch, ale nevedel o exekúcii. O týchto dlhoch neupovedomil ani svojho bratranca, ani starých rodičov, ani nikoho iného, lebo to nepovažoval za dôležité. So žalovaným žil v spoločnej domácnosti asi 18 rokov, a to až dovtedy, kým neodišiel do podnájmu, čo bolo asi v roku 2021 alebo 2022. Ku vzťahu so žalovaným uviedol, že tento bol od neho mladší a on mal svoje záujmy. Spolu boli len keď boli doma, nemali žiadne spoločné aktivity. Na úver, ktorý bol vzatý na predmetný sporný dom, prispieval v čase, keď vlastnil jednu polovicu, okolo 80 až 100 eur. Zostatok úveru v čase darovania mohol byť okolo 108 000 až 110 000 eur. Úver zobrali jeho rodičia a on bol spoludlžník, lebo ho o to požiadali. Dôvodom bola rekonštrukcia domu. Snažil sa so žalobcom dohodnúť nejaké splátky dlhu, ale navrhovanú splátku vo výške 100 eur si nemohol dovoliť, lebo bol na podpore a od 1.6.2022 síce pracuje v Panasonicu, ale platí podnájom, narodila sa mu dcéra a strhávajú mu zo mzdy v prospech žalobcu. Okrem podielu na dome mal v čase vydania platobného rozkazu aj 2 autá, na ktoré mal exekúcie. K dôvodom prevodu uviedol, že starí rodičia si želali, aby daroval svoj podiel na žalovaného a on nemal dôvod pýtať sa, prečo to tak to chcú. Nevedel vysvetliť, prečo mu najprv starí rodičia darovali polovicu domu a následne chceli, aby svoju polovicu daroval žalovanému. On to neriešil. Následne však na otázku právneho zástupcu žalobcu potvrdil, že dôvodom darovania bolo to, že už nezvládal splácať úver, keďže platí podnájom a s priateľkou čakali dieťa. Ďalej uviedol, že jeho rodičia sa volajú G. F. a H. F.. Úver platia jeho rodičia a on prispieval podľa toho, aký mal mesiac. Od starých rodičov nechceli pýtať peniaze, keďže majú iba dôchodok. V tom dome bývali starí rodičia, rodičia svedka, brat svedka s manželkou a malou dcérou, sestra svedka a žalovaný. Z rodiny žalovaného v dome nebýval nikto. Takto bývali v dome odvtedy, čo sa tam nasťahovali asi pred 6 - 7 rokmi. Úver v súčasnosti splácajú jeho rodičia a prispieva im žalovaný. K okolnostiam uzatvárania darovacej zmluvy medzi ním a žalovaným uviedol, že po určitom čase, keď odišiel z domu, mu napísala babka a keď sa s ňou stretol, tak mu povedala, že si praje, aby svoju polovicu daroval žalovanému s tým, že starí rodičia vybavujú všetky právnické veci. Pri podpise zmluvy bol prítomný len svedok a žalovaný. Zmluvu si pred podpisom prečítal, ale napriek vyhláseniu v zmluve, že nemá žiadne exekúcie a podobne, nikomu z tam prítomných nepovedal o svojich záväzkoch. V období rok až dva

pred darovaním nemal žiadne exekúcie. Teraz má 3 exekúcie, jednu v prospech žalobcu a okrem toho má ešte 2 ďalšie exekúcie, asi ide o O2.

13. Právny zástupca žalobcu vo vyjadrení po prvom pojednávaní zhrnul niektoré odpovede žalovaného a svedka E. F., poukázal na blízke vzťahy v rodine žalovaného, preto vyslovil názor, že žalovaný a E. F. sú blízke osoby v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka. Poukázal aj na nezrovnalosti vo výpovediach žalovaného a svedka E. F., ako aj na to, že žalovaný nevedel vysvetliť rozpor medzi jeho tvrdením vo vyjadrení k žalobe, že dôvodom darovania bola neschopnosť E. F. splácať úver, ale vo výpovedi na pojednávaní tvrdil, že sa do života bratranca nestaral. Z výpovede svedka E. F. tiež vyvodzoval, že tento jednak vedel v čase darovania o exekúcii, ako aj o svojich ďalších dlhoch, teda bol si vedomý následkov zablokovania majetku. Z tohto vyvodil minimálne nepriamy úmysel ukrátiť svojich veriteľov (aj žalobcu). Navrhol tiež vypočítať starých rodičov žalovaného.

14. V duplike žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu nesúhlasil (vzhľadom na výpoveď E. F.) s tým, že by E. F. vedel v čase darovania o exekúcii. Tiež nesúhlasil s tým, že žalovaný mal vedomosť o finančnej situácii menovaného dlžníka, a to jednak vzhľadom na to, že bývajú na iných adresách, ako aj na vekový rozdiel medzi nimi. Preto nemožno ich vzťah posudzovať ako vzťah blízkych osôb, a to ani keď bývali v jednej domácnosti. Nesúhlasil tiež s tvrdením protistrany, že pre ukrátenie je dôležitý stav pred a po odporovanom právnom úkone. Poukázal na vykonávané zrážky zo mzdy a vedenú exekúciu, teda podľa jeho názoru nedošlo k zhoršeniu postavenia žalovaného. K tvrdeniu žalobcu, že ak by nebol prevedený spoluvlastnícky podiel dlžníka na žalovaného, mohol na ňom exekútor zriadiť exekučné záložné právo poukázal na to, že prvé záložné právo je zriadené v prospech spol. VUB, a.s. a žalobca by sa mohol uspokojovať aj z po uspokojení prvého záložného veriteľa a len z podielu 1. Ak sa od hodnoty nehnuteľnosti odpočíta zostatok pohľadávky a následne sa zistí zostávajúci podiel žalovaného, tak hodnota zostávajúceho podielu žalovaného je minimálna, teda žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neúčinnosti právneho úkonu. Ak by sa žalobe aj vyhovel, postavenie žalobcu sa nijako nezlepší, pretože bez súhlasu VÚB, a.s., ktorej dlh sa riadne platí, by nemohol žalobca pristúpiť k výkonu záložného práva formou exekučnej dražby. Tiež poukázal na to, že k povoleniu vlastníckeho práva došlo až dňa 11.4.2023 a ďalšie 2 exekúcie začali dávno po učinení právneho úkonu. Výpoveď E. F. treba v tomto ohľade brať s nadhľadom.

15. Na preukázanie svojich tvrdení predložil výpis z centrálného registra súdnych exekúcií na E. F..

16. Právny zástupca žalobcu vzhľadom na predložený výpis z centrálného registra súdnych exekúcií už nežiadal opakovane o vyžiadanie tohto výpisu, ale požiadal o vyžiadanie správy od Okresného súdu Banská Bystrica ohľadne všetkých poverení na vykonanie exekúcií na E. F.. Súd túto správu vyžiadala.

17. Svedok G. F. (starý otec žalovaného aj E. F.) pri svojom výsluchu na v poradí druhom pojednávaní k dôvodom darovaciej zmluvy uviedol, že chceli, aby tam boli spolu A. A. aj E. F.. E. F. si našiel podnájom, a preto to dávali na A. A. (t.j. žalovaného – pozn. súdu), aby ich dochoval. K darovacej zmluve uzavretej medzi žalovaným a E. F. uviedol, že boli pri advokátovi podpísať zmluvu. E. F. hovoril, že má priateľku, že nechce s nimi bývať v dome, že ma podnájom, a preto to dáva na žalovaného. E. F. im ako starým rodičom nepovedal nič ohľadom jeho dlhov. K tomu, či prebehla komunikácia medzi E. F. a žalovaným ohľadne záväzkov E. F. uviedol, že E. F. ani žalovanému nepovedal nič. V predmetnom dome býva syn svedka G., jeho manželka Vladena, 2 deti syna G., manželka svedka a žalovaný. Svedok s manželkou a žalovaným žijú na prízemí domu a ostatní bývajú na poschodí. Ku vzťahu E. F. a žalovaného uviedol, že oni sa nestýkajú, teraz žijú každý inde. V minulosti, keď bývali v paneláku všetci, tak žalovaný bol malý, chodil ešte do školy a E. F. už chodil do práce. V minulosti mali dobrý vzťah, aj sa rozprávali. Iniciátorom darovania bol E. F.. Prišiel s tým vtedy, keď si našiel priateľku a išiel do podnájmu. Po oboznámení svedka s časťou výpovede E. F. o tom, že svedok s manželkou ho žiadali, aby svoj podiel previedol na žalovaného, svedok uviedol, že oni žiadali E. F., aby prepísal dom na žalovaného. K rozporom v týchto tvrdeniach uvádzal viacero verzií, a to od tej, že nemal vedomosť, či manželka písala nejakú správu E. F., cez to, že je pravda to, čo hovorí právny zástupca žalobcu, ako aj to, že manželka mu hovorila, aby to daroval na žalovaného. Úver na dom zobral syn G., ktorý platí polovicu a žalovaný platí tiež polovicu. Svedok s manželkou pomáhajú žalovanému platiť 200 eur, ostatné (280 eur) platí syn G., spolu je to asi 480 eur. Kým v dome žil E. F., tak platil na úver asi 100 eur, lebo pomáhal svojmu otcovi. E. F. okrem úveru na dom splácal aj pôžičku v Poštovej banke asi 90 eur. Ohľadom exekúcie E. F. svedok nevedel nič, pretože doporučenú poštu im poštárka nedá. E. F. sa odsťahoval asi pred 2 rokmi približne v 7. alebo

8. mesiaci. Z bytu, o ktorom svedok hovoril, sa odsťahovali do domu, v ktorom bývajú teraz a v byte bývali všetky osoby ako v dome. V tom čase tam býval aj E. F.. Sťahovali sa v auguste 2011. Rodičia žalovaného s nimi nikdy nebývali, tí bývajú v Lomničke a žalovaný s nimi nikdy nechcel bývať. Svedok s manželkou sa o žalovaného starali odvtedy, ako mal 7 týždňov. Na otázku, či s niekým rozprával o tomto výsluchu a o tom, čo bude jeho predmetom a ak áno, tak s kým a o čom uviedol, že rozprával iba s manželkou, že pôjdu na súd a budú rozprávať pravdu.

18. Právny zástupca žalovaného po výsluchu svedka G. F. netrval na výsluchu B. F. vzhľadom na jej zdravotný stav, pričom krátkou cestou doručil súdu aj protistrane jej vyjadrenie k veci. V tomto vyjadrení je uvedené, že žalovaný je vnukom menovanej, ktorého vychovali, preto sa rozhodli, že mu darujú dom, aby sa o nich staral do smrti. Oni sú starí, tak sa rozhodli dať dom aj na E. F., ale ten si našiel priateľku, chce sa osamostatniť a odišiel do podnájmu, tak sa rozhodli, že darujú dom iba A. A..

19. Súd sa oboznámil so skutkovými tvrdeniami strán sporu, vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, svedkov E. F. a G. F., listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu ako sú uvedené vyššie v bodoch 3, 6 a 15 tohto rozsudku, vyžiadanými darovaciami zmluvami a ďalšími dokladmi od katastrálneho úradu v Starej Ľubovni, vyžiadanou správou od súdneho exekútora o stave exekúcie, výpisom z Centrálného registra exekúcií a vyjadrením Okresného súdu Banská Bystrica ako sú uvedené v bode 9 a 16 tohto odôvodnenia a zistil tento skutkový stav:

20. Dňa 16.4.2018 uzavrel žalobca, ako veriteľ, s E. F., trvale bytom B. XXX/XX, XXX XX C. D., ako dlžníkom (ďalej aj „dlžník“), zmluvu o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1858404857. Na základe tejto zmluvy poskytol žalobca dlžníkovi účelový úver určený na refinancovanie vo výške 5 300 eur, ktorými podľa bodu 2.2. tejto zmluvy boli splatené 4 úvery, a to jeden v Consumer Finance Holding, dva v Home Credit Slovakia a jeden úver vo VUB, a.s. v celkovej zostatkovej hodnote 5 057 eur. Dlžník sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s príslušenstvom v pravidelných 96 mesačných splátkach vo výške 85,30 eur. Termín konečnej splatnosti úveru dojednali zmluvné strany na 10.4.2026. Podľa tvrdení žalobcu, ktoré neboli popreté, dlžník porušil svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, preto veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 15.2.2022 a požiadal dlžníka o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Keďže dlžník úver žalobcovi nevrátil, žalobca uplatnil svoju splatnú peňažnú pohľadávku na upomínacom súde žalobou zo dňa 16.12.2022. Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom zo dňa 4.1.2023 sp. zn. 9Up/4/2023 žalobe v celom rozsahu vyhovel a uložil dlžníkovi povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 179,60 eur s prísl. Platobný rozkaz nadobudol dňa 28.1.2023 právoplatnosť a vykonateľnosť. Dlžník nesplnil záväzok ani na základe autoritatívneho rozhodnutia súdu, preto žalobca podal návrh na exekúciu na exekučné vymożenie judikovanej pohľadávky. Poverená súdna exekútorka JUDr. Mária Hlaváčová vydala dňa 22.2.2023 pod sp. zn. 55EX 180/23 upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré bolo dlžníkovi doručené dňa 28.2.2023. Spolu s upovedomením o začatí exekúcie doručila súdna exekútorka žalobcovi aj oznámenie, že dlžník je spoluvlastníkom nehnuteľného majetku. Dňa 21.3.2023 uzavrel dlžník do žalovaným darovaciu zmluvu, ktorou dlžník ako darca daroval žalovanému ako obdarovanému svoj podiel vo veľkosti 1 k rodinnému domu súp. č. 222 a k parcelám KN C č. 568/1 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 120 m², KN C č. 568/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 135 m² a KN C č. 569 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 350 m², ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XX pre k.ú. C. D.. Ešte pred touto darovacou zmluvou bola dňa 1.6.2022 uzavretá darovacia zmluva, v ktorej ako darcovia vystupovali starí rodičia žalovaného a dlžníka (G. F. C. a B. F.) a na strane obdarovaných vystupovali žalovaný a dlžník. Touto darovacou zmluvou darovali starí rodičia žalovaného a dlžníka rovnaké nehnuteľnosti ako vo vyššie popísanej darovacej zmluve žalovanému v podiele 1 a dlžníkovi v podiele 1. S touto darovacou zmluvou bol dňa 20.6.2022 vyslovený aj súhlas veriteľa – VÚB, a.s. Žalovaný bol podľa výpovede jeho starého otca vychovávaný starými rodičmi od doby, keď mal 7 týždňov, pričom rodičia žalovaného nikdy nebývali so žalovaným a jeho starými rodičmi. Spolu so starými rodičmi a žalovaným bývali najskôr v byte a následne od augusta 2011 (podľa výpovede starého otca žalovaného) v spornom rodinnom dome aj rodičia dlžníka, dlžník a jeho brat a sestra. Z výpovedí žalovaného, svedkov a najmä z vyžadovanej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 16.12.2019 mal súd preukázané, že na rekonštrukciu uvedeného rodinného domu zobral G. F. a H. F. (rodičia dlžníka) spolu s dlžníkom ako spoludlžníkom hypotekárny úver v spol. VÚB, a.s. na základe zmluvy zo dňa 16.12.2019 vo výške 117 700 eur, ktorý splácajú v splátkach 483,25 eur mesačne (podľa dokladu predloženého žalovaným). Tento úver je zabezpečený záložným právom v prospech spol. VÚB, a.s. na základe vyššie uvedenej záložnej zmluvy uzavretej v tom čase medzi veriteľom – spol. VÚB, a.s. a starými rodičmi žalovaného, ktorí v tom čase

boli ešte výlučnými vlastníkmi sporných nehnuteľností. Podľa tvrdení žalovaného tento úver splácajú jeho rodičia a on im prispieval podľa schopností 50-60 eur, keďže ešte len pred rokom skončil školu, ale teraz prispieva viac, asi okolo 80-100 eur, keďže si privyrába hraním v kapele; podľa tvrdení dlžníka úver splácajú jeho rodičia, on im prispieval podľa schopností 80-100 eur mesačne a od starých rodičov nepýtali nič; a podľa výpovede starého otca žalovaného a dlžníka uhrádza splátky jeho syn G. (otec dlžníka) asi vo výške 280 eur (na čo im prispieval určitý čas aj dlžník, t.j. E. F.) a žalovaný uhrádza zvyšok vo výške asi 200 eur, s čím mu starí rodičia pomáhajú. Dlžník uzavrel dňa 1.12.2022 nájomnú zmluvu na byt na Sládkovičovej ulici v Starej Ľubovni, na základe ktorej asi od tohto obdobia býva v nájme spolu priateľkou, s ktorou má v súčasnosti už malé dieťa, na inej adrese, ako má adresu trvalého bydliska. Dlžník podľa jeho vyjadrení pacoval v minulosti v Bardejove, kde firma zanikla, potom poberal podporu v nezamestnanosti a od 1.6.2022 až do súčasnosti pracuje v spol. Panasonic v Starej Ľubovni, kde sú mu v uvedenom exekučnom konaní vykonávané zrážky zo mzdy. Podľa správy B. I. ku dňu 8.3.2024 z celkového záväzku dlžníka vo výške 8 553,45 eur bolo zrážkami od mesiaca apríl 2023 zrazených 2 124,80 eur, teda k uvedenému dňu predstavuje výška záväzku 6 428,65 eur. Menovaná exekútorka ďalej súdu oznámila, že cez Dopravný inšpektorát boli dlžníkovi zablokované motorové vozidlá Škoda Fabia, rok výroby 2003 a Škoda Octavia, rok výroby 2005, ale technický stav vozidiel exekútorke nie je známy. Na bankových účtoch dlžníka sa nenachádza dostatok finančných prostriedkov. Okrem tohto má dlžník ešte ďalšie záväzky, pričom po uzavretí darovacej zmluvy zo dňa 21.3.2023 boli na neho začaté ďalšie 2 exekúcie, ako to vyplýva z centrálného registra exekúcií a z vyjadrenia Okresného súdu Banská Bystrica, a to obe u súdnej exekútorke JUDr. Márie Hlaváčovej, kde v prvom prípade bolo poverenie udelené dňa 21.9.2023 a je vymáhaná suma 1 065,31 eur s prísl. a v druhom prípade bolo poverenie udelené dňa 18.10.2023 a je vymáhaná suma 281,61 eur s prísl. Podľa tvrdení žalovaného, ako aj vypočutých svedkov na jednotlivých pojednávaniach, dôvodom darovacej zmluvy bolo pranie starých rodičov, aby dlžník previedol svoj podiel na žalovaného, keďže dlžník odišiel bývať do podnájmu a chcel sa osamostatniť, avšak ich výpovede ohľadne okolností uzavretia tejto darovacej zmluvy (z koho iniciatívy došlo k darovaniu, aké boli dôvody darovania, za účasti koho prebiehal samotný podpis zmluvy a pod.), ako aj tvrdenia žalovaného v priebehu konania o dôvodoch darovania, sa rozchádzali a boli v nich vcelku veľké rozdiely.

21. Skutočnosti týkajúce sa pôvodného úverového vzťahu medzi žalobcom a dlžníkom E. F., jeho zosplatnenia, uplatnenia nároku na upomínanom súde, vedenia exekúcie na vymoženie tejto pohľadávky voči dlžníkovi, uzavretia dvoch darovacích zmlúv týkajúcich sa sporných nehnuteľností a existencie hypotekárneho úveru na rekonštrukciu domu a zriadenie záložného práva na sporný rodinný dom neboli medzi stranami sporu sporné. Sporné medzi stranami ostávalo, či mal dlžník ukracujúci úmysel, či o ňom vedel žalovaný a či dlžník a žalovaný sú blízke osoby v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka.

22. Podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ), veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkovne právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

23. Podľa § 42a ods. 2 OZ, odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

24. Podľa § 42b ods. 3 OZ, právo odporovať právnomu úkonu možno uplatniť nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnomu úkonu proti ich predchodcovi.

25. Podľa § 116 OZ, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

26. Žalobca sa žalobou domáhal odporovateľnosti právneho úkonu, a to darovacej zmluvy uzavretej medzi dlžníkom a žalovaným. Odporovateľnosť zakladá veriteľovo právo domáhať sa na súde právnej neúčinnosti právneho úkonu dlžníka, ktorým sa ukracuje uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. Neúčinnosť odporovateľného právneho úkonu pôsobí len voči veriteľovi na základe právoplatného rozhodnutia súdu, pričom má účinky ex tunc (t.j. pôsobí od začiatku). Jeho zmyslom a hlavným účelom je zabrániť dlžníkovi, aby nepoctivými úkonmi znižujúcimi svoj majetok ukrátil vymáhateľné pohľadávky veriteľa. Podmienkami na úspešné odporovanie je i) existencia právneho úkonu, ktorým sa ukracuje pohľadávka veriteľa, ii) platnosť odporovateľného právneho úkonu, iii) vymáhateľnosť pohľadávky veriteľa, iv) ukrátenie veriteľa a v) úmysel ukrátiť veriteľa.

27. Hlavnou obranou žalovaného boli tvrdenia, že jednak dlžník nemal úmysel ukrátiť žalobcu, ako aj že žalovaný nevedel o záväzkoch dlžníka a tiež, že ich vzťah nebol taký blízky, že by ho bolo možné považovať za osoby blízke v zmysle § 116 OZ.

28. V danom prípade je nepochybné a bolo to nesporné medzi stranami, že došlo k platnému uzavretiu darovacej zmluvy, ktorým došlo k zmenšeniu majetku pôvodného dlžníka E. F. v prospech žalovaného, keď dlžník prestal byť spoluvlastníkom sporných nehnuteľností v podiele 1/2. Z pohľadu ukrátenia pohľadávky žalobcu je potrebné uviesť, že dlžník síce pracuje a vlastní 2 motorové vozidlá, ale jedno z nich je vyrobené pred viac ako 20 rokmi a druhé takmer pred 20 rokmi a ich technický stav súd nemal preukázaný, teda je pravdepodobné, že ich hodnota v čase rozhodovania súdu nie je vysoká a nepostačuje na pokrytie pohľadávky žalobcu. V tomto smere dôkazné bremeno zaťažuje žalovaného. Takisto za takmer rok zrážok zo mzdy bola vymožená cca 1 celkovej pohľadávky vymáhanej v exekúcii, teda vymáhanie prostredníctvom zrážok zo mzdy týmto tempom ešte pár rokov potrvá. Iný exekúciou postihnuteľný majetok dlžníka podľa správy súdnej exekútorky nebol zistený a súd takýto iný majetok ani nemal vykonaným dokazovaním preukázaný. Podstatou ukrátenia v kontexte odporovateľnosti právnych úkonov je, že dlžník v čase odporovateľnosti nemá dostatok majetku, z ktorého je možné uspokojiť vymáhateľnú pohľadávku veriteľa a odporovaným právnym úkonom sa zmenšil jeho majetok. Námieta žalovaného, aký zostatok by ostal v prípade predaja domu po odpočítaní pohľadávky veriteľa z hypotekárneho úveru a po zohľadnení podielu iba dlžníka, je z pohľadu súdu bezpredmetná, pretože jednak vychádzajúc zo zostatku hypotéky, ktorá je zabezpečená záložným právom a z odhadu ceny domu (jednak v záložnej zmluve, ako aj v darovacej zmluve z 21.3.2023) sa javí, že aj v prípade uspokojenia veriteľa z hypotekárneho úveru a po zohľadnení iba podielu dlžníka by bolo možné minimálne čiastočne uspokojiť aj žalobcu, ale predovšetkým je potrebné uviesť, že vo vzťahu k ukráteniu veriteľa je postačujúca skutočnosť, že došlo k zmenšeniu majetkovej sféry dlžníka a jeho zostávajúci majetok nepostačuje na úhradu dlhu voči veriteľovi bez ohľadu na to, či sa veriteľ napokon reálne z majetku, ktorý bol predmetom odporovaného právneho úkonu, aj uspokojí (ak by došlo k jeho postihnutiu). Podobne námieta žalovaného ohľadne toho, že postavenie žalobcu by sa aj v prípade vyhovenia žalobe nezmenilo, lebo nemôže postihnúť nehnuteľnosti exekučným dražbou bez súhlasu veriteľa z hypotekárneho úveru, považuje súd za nedôvodnú, keďže jedným zo spôsobom vedenia exekúcie je aj zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosti, ktorý aj bez reálneho predaja motivuje dlžníka k úhrade dlhu, pričom ak by došlo v budúcnosti zo strany veriteľa z hypotekárneho úveru k predaju nehnuteľností, je pre poradie uspokojenia podstatné, či má iný veriteľ zriadené záložné právo a v ktorom poradí. Podobne mal súd predloženým platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica preukázané, že pohľadávka žalobcu už bola judikovaná a dokonca je už aj exekučne vymáhaná, ako to vyplýva z upovedomenia o začatí exekúcie a správy exekútorky. Za tohto stavu súd mal preukázané prvé štyri podmienky pre odporovateľnosť právneho úkonu.

29. Podstatou námietsk žalovaného bolo nesplnenie poslednej vyššie uvedenej podmienky na odporovanie právneho úkonu, a to neexistencia úmyslu dlžníka ukrátiť žalobcu a tiež skutočnosť, či o tomto úmysle žalovaný vedel, s čím súvisí aj posúdenie otázky, či vzťah žalovaného a dlžníka je možné posudzovať ako vzťah blízkych osôb v zmysle § 116 OZ (keďže pri blízkych osobách sa vedomosť o úmysle dlžníka prezumuje).

30. Úmysel dlžníka ukrátiť žalobcu. Žalovaný v priebehu konania popieral takýto úmysel. V prvom rade je potrebné k tejto podmienke uviesť, že úmysel ukrátiť veriteľa je subjektívnym psychickým stavom konkrétnej osoby. Dokazovanie na preukázanie takéhoto úmyslu je preto možné smerovať výlučne k zisteniu objektívnych skutočností, za ktorých bol prevod realizovaný a z týchto zisťovať, či tu takýto úmysel bol alebo nie.

31. Z výpovede dlžníka (t.j. E. F.) v tomto konaní je zrejmé, že si uvedomoval, že v exekúcii môže byť zablokovaný jeho majetok (osobne spomínal zablokovanie motorových vozidiel). Takisto mal súd nepochybne z predloženého upovedomenia o začatí exekúcie a doručenky k nemu preukázané, že dlžníkovi bolo toto upovedomenie doručené dňa 28.2.2023. Krátko na to dňa 21.3.2023 bola uzavretá darovacia zmluva medzi dlžníkom ako darcom a žalovaným ako obdarovaným, ktorou daroval dlžník svoj podiel na nehnuteľnostiach v nej uvedených (vyčíslených v hodnote 74 000 eur) žalovanému. Uvedené nehnuteľnosti pritom v tom čase boli zaťažené záložným právom veriteľa, ktorý poskytol rodičom dlžníka a dlžníkovi hypotekárny úver.

32. Za týchto okolností daného prípadu súd vyhodnotil, že tu existoval minimálne nepriamy úmysel dlžníka ukrátiť žalobcu ako veriteľa zo zmluvy uzavretej medzi nimi, z ktorej nároky už v tom čase boli judikované súdom a následne vymáhané exekučne. Dlžník teda podľa názoru súdu vedel, že týmto právnym úkonom môže ukrátiť uspokojenie pohľadávky žalobca a pre prípad, že tak urobí, bol s tým uzrozumený.

33. Obrana dlžníka pri svojom výsluchu, že v čase uzatvárania darovacej zmluvy nevedel o exekúcii boli vyššie uvedenými listinnými dôkazmi vyvrátené. Túto obranu, ktorá zapadá do konceptu obrany žalovaného a vypočutých svedkov, ktorá však bola značne rozporná, a tak žalovaný, ako ani vypočutí svedkovia, nevedeli bližšie vysvetliť dôvody darovania, resp. v týchto sa napokon aj rozchádzali (ako bude rozobraté ešte nižšie).

34. Pri posúdení vzťahu žalovaného a dlžníka súd vychádzal zo zistení vyplývajúcich z vykonaného dokazovania. Ako vyplýva z výpovede starého otca žalovaného, o žalovaného sa starali starí rodičia od vtedy, čo mal 7 týždňov, teda od jeho útleho detstva. Rodičia žalovaného s nimi nikdy nebývali. Spolu so starými rodičmi žalovaného a žalovaným bývali rodičia dlžníka, dlžník a jeho dvaja súrodenci, čo zhodne tvrdili žalovaný, aj obaja vypočutí svedkovia. Dlžník a žalovaný teda vyrastali v jednej domácnosti, a to dlhé roky v byte, kde síce mala každá rodina svoju izbu, ale je nereálne, aby sa spolu nestretávali a nekomunikovali, čo napokon potvrdil aj žalovaný a tiež starý otec žalovaného, ktorý uvádzal, že v minulosti mali dobrý vzťah a komunikovali spolu. Následne po presťahovaní sa do rodinného domu, ktorého sa týkali darovacie zmluvy, a to približne v roku 2011 (údaje žalovaného a svedkov o tom, od kedy tam bývajú sa síce rozchádzali, ale uvedená skutočnosť nie je pre rozhodnutie súdu podstatná) pokračovali žalovaný a dlžník v bývaní v spoločnej domácnosti. Vychádzajúc z dátumu uzavretia nájomnej zmluvy sa dlžník z tohto rodinného domu odsťahoval až niekedy pred koncom roka 2022 (aj v tomto smere sa údaje ohľadne doby odsťahovania u žalovaného a svedkov líšili), teda cca 3-4 mesiace pred uzavretím darovacej zmluvy. Ich bývanie na rozdielnych adresách pred uzavretím darovacej zmluvy v marci 2023 teda bolo dosť krátke v porovnaní s dobou, počas ktorej žili v spoločnej domácnosti (čiže takmer celý život žalovaného). Aj keď je medzi žalovaným a dlžníkom cca 8,5 ročný rozdiel, teda ich záujmy mohli byť rozdielne, minimálne v spoločnej domácnosti prichádzali do kontaktu, pričom v čase darovania už boli plnoletí. Žalovaný pritom pri svojom výsluchu uviedol, že s ním v spoločnej domácnosti žili rodičia a že úver na dom brali rodičia a aj na otázku, či úver brali rodičia alebo starí rodičia (ktorých neskôr identifikoval, teda bolo mu zrejmé, kto sú jeho starí rodičia) uviedol, že úver brali rodičia. Z predloženej záložnej zmluvy je zrejmé, že dlžníkmi pri hypotéke na rodinný dom boli rodičia dlžníka, teda E. F. a samotný E. F.. Aj z uvedeného je zrejmé, že samotný žalovaný považuje rodičov dlžníka aj za svojich rodičov (čo je plne pochopiteľné, ak s ním žijú celý jeho život v spoločnej domácnosti a biologickí rodičia s ním nikdy v spoločnej domácnosti nežili). Žalovaný a dlžník sú pritom bratranci, teda sú v rodinnom pomere, pričom žili približne do konca roka 2022 celý život v spoločnej domácnosti. Za týchto okolností súd vyhodnotil ich vzťah ako vzťah blízkych osôb v zmysle § 116 OZ. Pri takomto vzťahu sa úmysel aj vedomosť druhej strany právneho úkonu prezumuje a osoba, ktorá mala z právneho úkonu prospech (t.j. v danom prípade žalovaný) musí preukázať, že o dlžníkovom úmysle skrútiť odporovateľným právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, napriek tomu, že vyvinula náležitú starostlivosť na poznanie tohto dlžníkovho úmyslu. Vynaloženie náležitej starostlivosti zo strany žalovaného na poznanie dlžníkovho úmyslu nebola ničím preukázaná. Obrana žalovaného, že sa nestaral o život žalovaného ani o dôvody darovania z tohto pohľadu neobstojí.

35. Obranu žalovaného, že s dlžníkom nemá blízky vzťah, súd vyhodnotil ako účelovú a zapadajúcu do celého kontextu jeho obrany, ktorá bola podporovaná aj vypočutými svedkami, ktorých výpovede sa však v rozhodujúcich skutočnostiach rozchádzali. Ani vekový rozdiel medzi žalovaným a dlžníkom

(ktorý môže byť aj pri súrodencoch, ktoré sú blízke osoby bez ohľadu na vekový rozdiel) nespôsobuje iné posúdenie ich vzťahu ako vzťahu blízkeho. Ak s niekým totiž žalovaný žil celý život, nepochybne osoby v spoločnej domácnosti vníma ako svoje najbližšie osoby (viď aj vnímanie rodičov dlžníka ako svojich rodičov) a ich ujmu by pociťoval ako vlastnú ujmu, čo je hlavné kritérium pre posúdenie iných osôb (okrem najbližších rodinných príbuzných) ako blízkej osoby.

36. Ak by však aj súd posúdil vzťah žalovaného a dlžníka inak (teda nie ako vzťah blízkych osôb), z vyjadrenia žalovaného k žalobe vyplýva, že vedel o tom, že dlžník nezvláda platiť, resp. prispievať na hypotéku. Následne pri svojom výsluchu a ďalších vyjadreniach toto svoje tvrdenie de facto popieral, keď tvrdil, že sa nestaral do života dlžníka, teda svojho bratranca. Dôvod zmeny tohto tvrdenia však nevedel vysvetliť. Takisto dlžník ako svedok sa snažil navodiť dojem, že dôvodom darovania v prospech žalovaného bolo pranie starých rodičov (čo tvrdil aj žalovaný a následne starý otec žalovaného a dlžníka), avšak na otázku právneho zástupcu žalovaného na dlžníka, aby sa vyjadril k tvrdeniu žalovaného v jeho vyjadrení, že dôvodom darovania bolo to, že dlžník už nevládze splácať úver, odpovedal dlžník ako svedok, že to bolo takto (teda že dôvodom bola jeho neschopnosť splácať úver). V týchto súvislostiach súd zmenu tvrdenia žalovaného o nevedomosti o finančných problémoch dlžníka vyhodnotil ako účelovú. Starý otec žalovaného pri výpovedi pritom potvrdil, že mal vedomosť aj o dlhu dlžníka v F. J. a aj o približnej výške splátky (ktorú uviedol dosť presne). Pri okolnostiach ako v tomto prípade, kedy starí rodičia darovali podiely na spornom rodinnom dome a k nemu prislúchajúcim pozemkom žalovanému a dlžníkovi 1.6.2022 a následne za necelých 10 mesiacov došlo k darovaniu z dlžníka na žalovaného, ktorý v tom čase už preukázateľne vedel o súdnom aj exekučnom konaní vedenom voči nemu, neobstoja tvrdenia žalovaného, že sa vôbec nezaujímal o dlžníka a dôvody darovania a tieto sú navyše aj v rozpore s jeho vyjadrením k žalobe, ako aj s vyjadreniami jeho starého otca. Ani odkazy na pranie starých rodičov neobstoja, pretože aj keď sporné nehnuteľnosti pôvodne vlastnili oni a mohli k tomu vyjadriť svoj názor, po tom, ako darovali uvedené nehnuteľnosti žalovanému a dlžníkovi, už neboli vlastníkami týchto nehnuteľností, teda k druhej darovacej zmluve muselo dôjsť minimálne so súhlasom dlžníka. Ako celkom nepochopiteľné, resp. dosť nelogické sa z pohľadu súdu javia aj tvrdenia žalovaného, že sa nestaral o to, koľko kto spláca na hypotéku, resp. koľko na hypotéku prispieva dlžník, zvlášť za situácie, keď žalovanému bola začiatkom júna 2022 darovaná polovica rodinného domu a prislúchajúcich pozemkov a v marci 2023 mu bola darovaná aj druhá polovica uvedených nehnuteľností, pričom hypotéka bola zabezpečená záložným právom na rodinný dom, ktorého bol spoluvlastníkom a neskôr výlučným vlastníkom, teda v prípade riadneho nesplácania hypotéky tu hypoteticky hrozil aj postih uvedených nehnuteľností.

37. Vo vzťahu k okolnostiam darovania z dlžníka na žalovaného súd ešte poznamenáva, že v popise okolností prípravy a podpisu tejto darovacej zmluvy boli vo výpovediach žalovaného a vypočutých svedkov viaceré rozpory. Všetci menovaní pri výsluchoch tvrdili, že dôvodom darovania bolo pranie starých rodičov žalovaného a dlžníka (aj keď žalovaný vo vyjadrení k žalobe tvrdil niečo iné, ako to už bolo popisované a tiež starý otec žalovaného pri výsluchu napokon uvádzal aj iný dôvod, ako je nižšie uvedený). Žalovaný však tvrdil, že starí rodičia boli za dlžníkom, aby sa polovica domu prepísala na neho. Dlžník pri svojej výpovedi spomínal, že ho kontaktovala stará mama. Starý otec žalovaného a dlžníka pri svojom výsluchu najskôr uviedol, že dlžník nechcel už s nimi bývať v rodinnom dome, lebo má priateľku, tak im povedal, že sa rozhodol darovať svoj podiel na žalovaného. Potom tento svedok v reakcii na tvrdenia, ktoré uvádzal pri svojom výsluchu dlžník, starý otec žalovaného uvádzal, že on s manželkou žiadali dlžníka, aby svoj podiel previedol na žalovaného a na otázku, čo z toho je vlastne pravdou, starý otec žalovaného uvádzal viaceré verzie od tej, že nevie o tom, či manželka písala nejakú správu dlžníkovi, cez tú, že manželka mu hovorila, aby to daroval žalovanému, až po tú verziu, že pravdu má právny zástupca žalobcu. Ohľadne podpisu zmluvy žalovaný a jeho starý otec tvrdili, že boli pri advokátovi aj s dlžníkom (t.j. E. F.), dlžník pri svojom výsluchu uvádzal, že pri podpise darovacej zmluvy bol iba on a žalovaný. Takisto pokiaľ ide o splácanie hypotéky, ich tvrdenia sa čiastočne rozchádzali. Dlžník tvrdil, že úver splácali iba jeho rodičia a on, od starých rodičov nechceli pýtať nič a v súčasnosti prispieva aj žalovaný, žalovaný tvrdil, že prispieval na úver podľa svojich schopností a starý otec žalovaného a dlžníka tvrdil, že žalovanému pomáhajú s jeho časťou, ktorou na úver prispieva. Starý otec žalovaného pritom tvrdil, že s nikým o predmete výsluchu nehovoril, iba s manželkou, ale táto podala vyjadrenie k dôvodom darovania ako je uvedené vyššie, čo spochybňuje tvrdenie jej manžela, keďže ak by s nimi nikto nehovoril o predmete výsluchu, nemala byť mať odkiaľ vedomosť, čo bude jeho predmetom.

38. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že boli splnené všetky podmienky na úspešné odporovanie právnomu úkonu – darovacej zmluve medzi žalovaným a jeho bratrancom – dlžníkom, preto žalobe vyhovel. Na záver súd považuje za potrebné uviesť, že účinky odporovateľnosti, teda neúčinnosti právneho úkonu, sa vzťahujú iba na žalobcu. Žalovaný aj naďalej ostáva majiteľom nehnuteľností, ktorých sa odporovateľnosť dotkla. Žalobca teda má možnosť domáhať sa uspokojenia aj z tohto majetku žalovaného, avšak k tomuto reálne nemusí vôbec dôjsť, najmä ak by sa dokázal uspokojiť z majetku hlavného dlžníka.

39. O nároku na náhradu trov konania žalobcu súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 256 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, teda má nárok na plnú náhradu trov konania. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

40. Na záver súd už len ohľadne po začatí konania nariadeného neodkladného opatrenia poznamenáva, že vzhľadom na vyhovenie žalobe nebol dôvod ho zrušiť, teda jeho účinky trvajú. V prípade, ak by bolo konanie právoplatne skončené tak, ako rozhodol súd prvej inštancie, teda že by bolo žalobe vyhovené (či už po rozhodnutí odvolacieho súdu, ak niektorá strana podá odvolanie, alebo bez podania odvolania), možnosti zrušenia neodkladného opatrenia sú upravené v § 338 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.